

Tekst: Tom Skjellesæther

HANK WILLIAMS TELLER TIL HUNDRE

(17. SEPTEMBER 1923 – 1. JANUAR, 1953)

Hadde Hank Williams hatt gener som Willie Nelson kunne han fortsatt vært i blant oss. 17. september i høst ville Hiram «Hank» Williams ha fylt 100 år! Han ble født i Mot Olive i Butler County, Alabama og han døde i baksetet på sin lyseblå cadillac, offisielt 1. januar 1953, bare 29 år gammel. Moderne musikkforskning rundt dødsfallet har slått fast at han kan ha dødd kvelden før, altså den siste dagen i 1952.

Uansett var Hank Williams på vei til den neste spillejobben i Canton, Ohio som etter planen skulle ha funnet sted på datoen som altså står på Hanks gravsten.

Sjåføren som kjørte Hank, 17 år gamle Charles Carr, oppdaget at Hank var død under en stopp i Oak Hill i Vest Virginia. Da Carr ringte til Hanks mor, som fortsatt var sentral i Hanks liv og karriere, var svaret at han hadde som viktigste oppdrag å ta vare på bilen.

En understreking av at Hanks country-blues sanger skrev seg fra et svært vanskelig liv, både til kvinnene i sitt liv og til rusmidler av forskjellig kaliber.

Da Hank døde var han både full og narkotikapåvirket. Og ikke minst alene. «I'm so lonesome I could cry» kunne vært en alt for drøy dose selvmedlidenhet sunget av svært mange andre enn nettopp Hank Williams. Men hans unike, klagende stemme og hans spesielle fraser og levering sørget for at dette traff lytterne mitt i følelsesplaneten.

Da Hank tok bilturen til den store honky-tonken i himmelen hadde han allerede rukket å revolusjonere countrymusikken og populærmusikken.

Hank Williams var bare plateutgivende artist i seks år. Av disse var han å betrakte som country-stjerne i fire. Han spilte inn 225 forskjellige sanger under eget navn og under pseudonymet Luke the Drifter. 53 av dem kom først ut etter Hanks død.

Svært mange av dem ble hits, blant annet «Cold, cold Heart», «Hey, Good Lookin'», «Jambalaya»,

«Your Cheatin' Heart», «I can't help it (If I'm still in love with you)», «I saw the Light», «Move it on over», «Lovesick Blues», «Lost Highway», «Ramblin' Man», «You win again» og altså «I'm so lonesome I could cry». Noen av sangene ble skrevet sammen med forleggeren Fred Rose (fra Acuff-Rose-forlaget), deriblant sangen som var på hitlistene da Hank døde; «I'll never get out of this world alive!»

Hank Williams hadde en medfødt rygglidelse, som med stor sikkerhet var en vesentlig årsak til rusproblemene hans. Han selvmedisinerte gjennom store deler av livet og ble oppfattet som ustabil og vanskelig å samarbeide med. Han ble mot slutten også sparket fra Grand Ole Opry, det syndikalisererte radioshowet som ble sendt ukentlig fra Ryman Auditorium i Nashville.

I ettertid har det vært vanskelig å forklare hvordan han maktet å skrive sangene sine, han ble kalt «The Hillbilly Shakespeare» og Leonard Cohen beskriver Hank på følgende måte i sin egen sang «Tower of Song»: «I said to Hank Williams «How lonely does it get?»/ Hank Williams hasn't answered yet/ but I hear him coughing/ Oh a hundred floors above me in the Tower of Song». Det hører med til Cohens beundring for Hank at han synes at «Tower of Song» er den beste sangen han skrev.

Da skal man vite at Hank selv stort sett leste tegneserier og Billboard magazine for å følge med på hvor sangene hans befant seg på hitlistene.

Musikken hadde han lært av den afrikansk-amerikanske gatesanger Rufus «Tee Tot» Payne, som Hank hang med i Alabama i oppveksten.

I 1943 traff han Audrey Sheppard, som han giftet seg med noen år senere. I 1950 fikk de sønnen Randall Hank Williams jr. sammen. Da hadde Audrey lenge vært en del av Hanks karriere og sammen hadde de også gjort duetter. Uten at Audrey hadde spesielt stort talent.

De ekteskapelige kampene mellom Hank og

Audrey var inspirasjonen for mange av Hanks sanger. Våren 1952 skilte de seg, i rask rekkefølge rakk Hank å bli far til en jente, Jett Williams (som ble født etter hans død) og å gifte seg med en annen kvinne. Billie Jean Jones. Ekteskapet ble inngått 18. oktober 1952 og dagen etter solgte Hank & co 14.000 billetter ganger to til ekteskapssermonier i New Orleans Civic Auditorium. Etter Hanks død giftet Billie Jean seg med countrysangeren Johnny Horton, som også døde ung, i 1960.

Hanks alterego, Luke the Drifter, spilte inn sangene som Hank og forlaget anså som så triste, beint fram morbide eller så moralistiske at de kunne tenkes å skade Hanks image som en tross alt oppstemt honky-tonk-sanger. Luke the Drifter-sangen «Men with broken Hearts» oppsummerer Hanks evne til å leve seg inn i livene til folk som av forskjellige grunner havnet helt nederst i samfunnet, eller helt utpå på kjøret.

Da Hank Williams ble gravlagt i Montgomery, Alabama allerede 4. januar 1953, befant det seg et sted mellom 15 og 25 tusen fans utenfor Montgomery Auditorium, 2750 hadde plass på innsiden, inkludert tu hundre afrikansk-amerikanere som måtte sitte på galleriet. Hank Williams er gravlagt Oakwood Annes i Montgomery, ved siden av Audrey som han altså ikke var gift med da han døde.

Musikken hans har fortsatt å leve gjennom de 70 årene som har gått og rekka av artister som har tolket Hanks sanger er en av de lengste i populærmusikkhistorien.

I 1995 kom hyllestalbumet *Aleine om høsten: Hank Williams på norsk*, med sangerne Jonas Fjeld, Sondre Bratland, Vibeke Saugestad og Gunn Heidi Larsen. Gjendiktningene var gjort av Håvard Rem og Sondre Bratlands «Luftslått i det blå», en versjon av «Mansion on the Hill» står som en norsk country-folk klassiker.